

«مست عشق»؛ روایتی عامه‌پسند با حضور کم‌جان مولانا

گزارش خراسان درباره نقاط قوت و ضعف فیلم سینمایی «مست عشق»

ک‌ه بخشی از زندگی مولانا جلال الدین محمد بلخی را روایت می‌کند و از ۵ار دی‌بهشت به سینماها آمده‌است

■ **روایت معمایی حسن فتحی درباره شمس**

«مست عشق» برشی از زندگی مولانا در فاصله سال‌های ۶۴۰ تا ۶۴۵ هجری قمری را روایت می‌کند. حسن فتحی و فرهاد توحیدی، نویسنده‌های «مست عشق» این پنج سال پر از اتفاق در زندگی مولانا را که یکی از آن‌ها دیدار با شمس تبریزی و تحول او پس از آن است، به شکلی رازآلود و معمایی بازگو می‌کنند. داستان از گم‌شدن شمس تبریزی و زم‌زه‌هایی مبنی بر کشته‌شدن او شروع می‌شود. سلطان عزالدین کیکاووس، اسکندر بیگ را مأمور یافتن شمس کرده‌است. در این میان، جسدی افتاده در چاه پیدا می‌شود که ظاهرش شباهت زیادی به شمس تبریزی دارد و گمانه‌ها درباره قتل او قوت می‌گیرد. یکی از متهمان قتل شمس، علاءالدین، پسر کوچک مولاناست که از شمس به دو علت کینه به‌دل دارد؛ یکی خلوت و چله‌نشینی با پدرش، مولانا و دیگری از دواج شمس با کیمیاخاتون (با بازی هانده ارچل، دخترخوانده مولانا که علاءالدین به او عشق می‌ورزید. با پایان یافتن فیلم، معمای شمس تبریزی و دیگر گرهِ‌های فیلم که بخشی از آن‌ها مربوط به سرگذشت اسکندر بیگ و زنی به نام مریم است، گشوده می‌شود. حسن فتحی به خوبی توانسته‌یک ماجرای عاشقانه-معمایی را بدون این که مخاطب احساس خستگی کند، در ۱۰۵ دقیقه روایت کند.

■ **داستان «مست عشق» واقعی یا خیالی؟**

تأثیر دو کتاب «ملت عشق»، نوشته الیف شافاک و «کیمیاخاتون»، نوشته سعیده قدس را به خوبی می‌توان در «مست عشق» دید. اگرچه در تیتراژ پایانی فیلم از استاد محمدعلی موحد و علی دهباشی قدردانی‌شده، اما به‌نظر می‌رسد تأثیر کتاب‌های داستانی دربارهٔ زندگی مولانا بیشتر از منابع معتبر و مستند درباره زندگی این شاعر و عارف ایرانی در نگارش فیلم نامه «مست عشق» باشد. از زمان انتشار دو کتاب «ملت عشق» و «کیمیاخاتون» همواره بحث درباره واقعی یا جعلی بودن روایت‌های مطرح در آن‌ها درباره مولانا و شمس تبریزی داغ‌بوده و هنوز هم عده‌ای از مولاناپژوهان این دو کتاب را عامل مخدوش شدن چهره مولانا و شمس می‌دانند. از جمله محمدجواد اعتمادی که در مصاحبه با ایبنا گفته‌است: «داستان شمس و مولانا با سخنان ناروا همراه شده‌است. برخی کتاب‌هایی هم که شامل داستان‌سرایي درباره این دو هستند، مانند رمان «کیمیاخاتون» و «ملت عشق» تصویری نادرست درباره شمس و مولانا ارائه داده‌اند». در مقابل، عده‌ای هم عشق شمس تبریزی به کیمیاخاتون را واقعی و مستند می‌دانند و می‌گویند دختر خوانده(۱۵ یا ۲۵ساله) با شمس تبریزی(۶۰ساله) ازدواج کرده‌است اما بر سر علت مرگ کیمیاخاتون اختلاف نظر دارند؛ گروهی معتقدند کیمیا بر اثر خشونت شمس در گذشته وعده‌ای می‌گویند

غزل سعدی و تاثیر آن بر کنترل خشونت در جهان مدرن

نگاهی گذرا به غزلیات سعدی و چگونگی تاثیر گذاری آن بر رفتار انسان های عصر جدید

بهبودی نیا- این واقیت بر هیچ کسی پوشیده نیست که شعر سعدی و به‌ویژه غزلیات او مرزهای زمان را نورددیده‌و بعد از گذشت قرن‌ها همچنان بر دل مخاطبان شعر این شاعر شیرین سخن می‌نشیند. هفته گذشته در دانشگاه فردوسی مشهد مراسمی به مناسبت روز بزرگداشت سعدی برگزار شد. یکی از مباحث مورد توجه که از سوی دکتر سید مهدی زرقانی در این نشست مطرح شد غزلیات سعدی و تأثیر آن بر جهان مدرن بود.

به گزارش خراسان، در این نشست که به همت نمایندگی فرهنگستان زبان و ادب فارسی در دانشگاه فردوسی مشهد و گروه زبان و ادبیات فارسی برگزار شد، دکتر زرقانی، ضمن برشمردن ابعاد متفاوتی از شعر سعدی گفت: تعریف و رسالت شعر و شاعر در دورهٔ کلاسیک با مدرن متفاوت است. در دورهٔ کلاسیک، شعر دو هدف عمده التذاذ هنری و تعلیم و تربیت را دنبال می‌کرد. این دو هدف به مراتب در همه‌ژانر ها لحاظ می‌شد. در جهان مدرن، آگاهی بخشی به انسان و استیفای حقوق انسانی، رسالت عمده شاعر است.

این استاد دانشگاه خاطر نشان کرد: با اصالت یافتن تربیت و تعلیم، حکمت شعری پدید آمد. ادبیات کلاسیک ما سرشار از حکمت شعری است و شاعران تراز اول ما به همان مقدار که شاعر هستند، حکیم هم هستند. اساساً اندیشه ایرانی در دوره کلاسیک بر مدار شعر حرکت می‌کرد و گنجینهٔ ادبیات کلاسیک محملی است برای بیان حکمت‌ها. اگر فلسفه را به معنای اندیشیدن به مسائل اساسی زندگی بشر تعریف کنیم، در همهٔ ژانرهای کلاسیک، هر کدام به‌نحوی، فلسفه‌هایی برای زیستن تبیین و تبلیغ می‌شد.

■ **گلستان سعدی تربیت‌کننده ایرانیان**

این پژوهشگر برجسته زبان و ادبیات فارسی گفت: ایرانیان کلاسیک را بیشتر از آن که کتاب‌های ارزشمند و عالمانه‌ای مثل اخلاق ناصری و اخلاق محسنی و حتی آثار ابن سینا و فارابی تربیت کرده باشد، آثاری مثل گلستان سعدی تربیت کرده که از زبان هنر برای تبیین فلسفه خویش بهره برده است. بی‌تردید در آثار ادبی التذاذی هست که در آثار علمی نیست. البته این بدان معنی نیست که ارزش علم را نادیده بگیریم بلکه

ادب و هنر

یادمان

یادی از سیمین دانشور به مناسبت سالروز تولدش در ۸ اردیبهشت

سووشون، از بهترین نمونه‌های ادبیات بومی

گروه ادب و هنر- صدوسه سال پیش در چنین‌روزی سیمین تاج‌دانشور در شیراز به دنیا آمد. او فرزند محمدعلی دانشور و قمرالسلطنه حکمت بود و سه برادر به نام‌های منوچهر، هوشنگ و خسرو و دو خواهر به نام‌های هما و ویکتوریا داشت. سیمین از کودکی با اشعار حافظ، سعدی و دیگر آثار ادبیات فارسی انس گرفت. او به دلیل ثروت و شهرت پدرش که پزشک بود، به کتاب‌های تازه چاپ‌شده در حوزه ادبیات ایران و جهان دسترسی داشت. سیمین دانشور ۱۶ ساله بود که اولین نوشته‌اش به نام «زستان بی‌شباهت به زندگی ما نیست» در یک نشریه محلی به چاپ رسید. او در ۱۷ سالگی به همراه خواهرش، هما به تهران رفت و در دانشکده ادبیات دانشگاه تهران و در رشته زبان و ادبیات فارسی به تحصیل پرداخت. سیمین دانشور این رشته را تا مقطع دکتر ادامه داد. یکی از نقاط عطف زندگی سیمین دانشور، آشنایی با جلال آل احمد و ازدواج با او بود. آل احمد تأثیر زیادی بر فکر و روش نویسندگی سیمین گذاشت. «آتش خاموش» اولین مجموعه داستان دانشور بود که در سال ۱۳۲۷ منتشر شد. این مجموعه شامل ۱۶ داستان کوتاه است. هوشنگ گلشیری، نویسنده معاصر آن را سیاه‌مشقی بیش‌نمی‌داند و از نظرش «کلاغ کور» بهترین داستان «آتش خاموش» است. ۱۳ سال بعد دومین مجموعه داستان سیمین دانشور به نام «شهری چون بهشت» به چاپ رسید. این کتاب شامل ۱۰ داستان و نشان پیشرفت سیمین در نویسندگی بود. هشت سال بعد، یعنی در سال ۱۳۴۸ اولین رمان و مشهورترین اثر سیمین به نام «سووشون» منتشر شد. این کتاب مدتی قبل از مرگ جلال آل احمد به چاپ رسید و تا امروز یکی از تأثیرگذارترین آثار داستانی معاصر است. داستان سووشون در شیراز، زادگاه نویسنده می‌گذرد و بعضی از شخصیت‌های آن برآمده از دوران کودکی و نوجوانی سیمین دانشور در این شهر است. او در مصاحبه با مجله «هنر و ادبیات امروز» در این باره می‌گوید: «شخصیت دکتر عبدا... خان پدرم است. کم از او نوشته‌شده، ولی در هر حال او را از تصویر پدرم ساختم. بعضی از نویسندگان به خاطرات کودکی‌شان می‌چسبند و از آن فراتر نمی‌روند اما خدا کند من بتوانم برداشت و نظرم را از جهان‌پیرامونم در دوران بیری هم منعکس کنم». سووشون را می‌توان یکی از بهترین نمونه‌های ادبیات بومی ایران نامید. این داستان با توصیف فضایی عقد کنان دختر حاکم شیراز در عمارت باغ سالاری آغاز می‌شود. این عمارت که مربوط به دوره قاجار است، حالا جزئی از یک هنرستان فنی‌شده‌و با این که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده، گرد و غبار فراموشی بررویش نشسته است.

غلط ننویسیم

ید طولا

در عربی طولا (طولی) افعَل تفضیل است. «ید طولا» به معنی «دست بلند» است و ترکیب «ید طولا داشتن» به مجاز در معنی «توانمند بودن یا مهارت داشتن» به کار می‌رود. برخی به اشتباه در گفتار و گاهی در نوشتار آن را به صورت ید طولانی» به کار می‌برند.

یقین قطعی

یقین به معنی «حتمی و قطعی» است. بنابراین با ذکر آن نیازی به آوردن «حتمی و قطعی» نیست:

نمونه غیر معیار: یقین قطعی است که من مرتکب این کار نشده‌ام.

نمونه معیار: یقین است که من مرتکب این کار نشده‌ام.

بر گرفته از کتاب «فرهنگ درست‌نویسی سخن» تألیف استاد حسن انوری